

A forrás dalai – Tűzköves forrásnál

Guillaume de Machaut: A forrás dalai című művét hallgathatta meg a vállalkozó kedvű közönség, 2013. szeptember 14-én a **Diósjenő-Királyháza** melletti Tűzköves forrásnál. A mű elődója az **A:N:S Chorus** volt, művészeti vezetőjük, és egyben a különös erdei koncert szervezője **Bali János** Liszt-díjas karnagy. Az előadott mű szerzője Guillaume de Machaut 14. századi francia zeneszerző, akinek kompozíciós újításai a reneszánsz zenét megteremtették, s ezen keresztül hatása évszázadokra sugárzik. A kórust Bali János 1993-ban alakította, elsősorban nagyszabású reneszánsz vokális kompozíciók – misék és motetták – előadására. Létszáma mindig az előadandó művekhez igazodik, általában 3–15 énekesből áll. Rendszeresen koncerteznek itthon és külföldön, hangversenyeket közvetítette a Magyar Rádió, és felvett készített velük a Magyar Televízió is. *A Forrás dalait* a kórus tagjaiból az alkalomra kivált három énekes: **Mizsei Zoltán**,

Koncz András és **Benkő Pál** adták elő. Hogy az előadás helyszíne a Börzsöny egyik legszebb erdei forrása legyen, Bali János ötlete volt. Ugyanis észrevette, hogy az általa jól ismert Tűzköves forrás megjelenése (*kifolyó a sziklából – medence – ér*) pontosan olyan, mint Machaut művében a szentháromság ábrázolására alkalmazott költői kép. A jelek szerint az ötlet az előadók és mint utóbb látható volt, az oda látogató közönség körében is nagy sikert aratott. Erről tanúskodik, hogy a kedvezőtlen időjárási viszonyok – hideg, köd, eső, sár – ellenére is sokan elzárándokoltak a forráshoz, vállalva az egyébként csodaszép erdei autózást és az azt követő kisebb gyalogtúrát. Aki célba ért, annak különleges élményben volt része: az erdei „pódiumon”, kiváló énekesek hangján keltek életre a reneszánsz mesterének ötszáz éve lejegyzett hangjegyei. Mindez, a tökéletes akusztikájú völgyben, az előadók mögött halkán csör-

A L V É G T Ő L · A · F E L V É G I G

Az ecseti konyha kincsei 19.

Töltött padlizsán

A padlizsán szezonja nyár közepétől késő őszig tart. A különlegesen szép és finom zöldség Kelet-Indiából származik. A görög, az olasz és az erdélyi konyhának is egyik legfontosabb alapanyaga, és Magyarországon is már évszázadok óta kedvelik. Igen sokféle étel készíthető belőle. Matikovszki Józsefné (Piroska) ezek közül az egyik legfinomabb, a töltött padlizsán elkészítési módját osztotta meg velünk.

Hozzávalók:

(4 személyre)

2-3 db padlizsán
25 dkg darált hús
1 nagy vöröshagyma
10 dkg rizs
2 db tojás
olaj
Fűszerek: (ízles szerint)
só, bors, paprika,
oregano, majoranna
2dl tejföl
10 dkg trappista sajt

A padlizsánokat hosszában félbevágjuk, a szivacsos-magos középrészt kikanalazzuk (eldobjuk). Ezek után a felek belsejét beszózzuk és fél órára állni hagyjuk őket. A felaprított hagymát olajon megdinszteljük, hozzáadjuk a darált húst, vízzel felöntjük, puhára pároljuk, és megfűszerezünk. Közben megfőzzük a rizst is. Ha az is megpuhult, összekeverjük a húst a rizzsel, és ha kihűlt, hozzáadjuk a nyers tojást. A padlizsánokról leitatjuk a vizet és megtöltjük őket a keverékkel. A tejfölt összekeverjük a megreszelt sajttal, és a töltelékek tetejét megkenjük vele. Az így előkészített padlizsánokat tepszibe tesszük, majd alufóliával letakarjuk, – és előmelegített, forró sütőben, 30–40 perc alatt aranybarnára sütjük. Köretként petrezselymes (új)burgonyát ajánlok mellé.

Jó étvágyat kívánok! Piroska

A kökény

(*Prunus spinosa*)

A kiscseti rétek, legelők szélén, vagy az erdőszéli cserjésekben sétálva nem lehet nem észrevenni a kökénybokrokat. Márciusban fehér virágai kápráztatják el a téli csupasz természet-től kiéhezett szemet. Szeptemberben a szilva színéhez hasonló kékes-lilás, de kisebb kerek bogyói hívják fel magukra a figyelmet. Az ősz utolsó gyümölcssei közé tartoznak. Magas vitamin- (B1, B2, C) és ásványi anyag tartalma miatt érdemes szednünk belőle. Szüreteléséhez ne felejtünk el durvább bőrkésztyűt is húzni, mert a tövises bokor nem könnyen adja termését. Akkor gyűjtjük, amikor már kissé megcsipette a dér, mert így puhább és édesebb. Hőfőhérről márciusban és áprilisban, még a lombfakadás előtt gyűjthetjük. Hashajtó és vesetétákba keverhetjük, a vérnyomás csökkentését is segíthetjük vele. Leveleiből egy keveset élvezeti teákba is belekeverhetünk. A bogyókból lekvárt, dzsemet készíthetünk. Ha a főzet túl fanyarnak bizonyulna, édes gyümölcsök hozzáadásával szelidíthetjük meg. Ez a hígítás annál is inkább javasolt, mert a kökény termése – hasonlóan a birszhoz – „hasfogyó” hatású.

A kökény magját nem ajánlatos felhasználni, mert hirogén-cianid nevű – a keserűmandulában is előforduló – mérget tartalmaz. A gyümölcs hígított levélével javítható a zsíros bőr állapota. Magas csersavtartalma miatt a zsíros, tág pórusú bőr számára összehúzó hatású arcvíz készíthető belőle. A „Szépitő füvek” kozmetikumai között is találhatók kökénnyel készült termékek. Ilcsi néni, a nemrég elhunyt neves kozmetikus mester szerint a vészegény, laza bőr számára a kökényes kozmetikumok jelentik a megoldást.

Almával társítva izes mártást főzhetünk belőle vadhúsokhoz. Híres a spanyolországi Navarra kökénylikőre a *Patxaran*. Kertjeinkbe ültetve, rövid idő alatt, áthatolhatatlan élő sövény kerítést növeszthetünk a kökénycserjékből.

Markovics Vera

Éles napok a népi időjárás jóslásában

Október – Mindszent hava

Októberi eső, termékeny esztendő.

Október 2. – Petra napja

Leodegár ha lombhullat,
Örülj, a jövő év páratlan jó!

Október 21. – Orsolya napja

Orsolyakor takaríts be káposztádat,
Simon-Júda hóval tömi be a szádát!

Október 28. – Simon-Júdás

Megérkezett Simon-Júdás,
Jaj már néked pörögtyás!

Rég félrta Noé Tokaj hegymára,
Hegyjajjai kapás várj Simon-Júdásra.

Akár haszon, akár kár,
Simon-Júda a határ. (t.i. a szüret)

Kiscseti HÍRMONDÓ

Minden érdeklődőnek (lakóhelyétől függetlenül), aki e-mail címét elküldi a kiscsetbt@online.hu címre, annak az újság lapszámainak pdf formátumban, a megjelenéssel egyidőben térítésmentesen elküldjük.

Kiscseti HÍRMONDÓ

A kiscseti faluközösség lapja
Kiadja a Házvilág Kft. 1026 Budapest, Trombitás utca 26.
Szerkesztők: **Léderer Pál** (felelős szerk.), Kacsári Lászlóné, Glózik László, Pribelszky Mónika - Fotó és lapterv: Fodor Attila
A szerkesztőség címe: 1026 Budapest, Trombitás utca 26.
Telefon: 06 (1) 331-4207, 06 (30) 932-4588, (30) 515-7049
E-mail: kiscsetbt@online.hu · Megjelenik: kéthavonta
Fogyasztói ára: 50 Ft · Az újság éves előfizetési díja: 300 Ft
Következő számunk 2013. decemberben jelenik meg!

A kiscseti
falu-
közösség
lapja

Kiscseti HÍRMONDÓ

Éles fordulók a cserhátsurányi gazda fogathajtó versenyen. A hajtók: Megyvegy László (fent) és Farkas Norber (lent)

Élő közösségek – vidám ünnepek

Nyár közepétől szeptember végéig a környező települések sokféle eseményre várták az érdeklődőket. A rendezők a nehezebb gazdasági körülmények közt is megtalálták a közösségformáló és településük megismertetését, népszerűsítését is szolgáló programok szervezésének lehetőségét. Sőt volt, ahol több ilyen is megvalósítottak! A kínálat gazdag és sokszínű volt, a romhányi motoroskapa versenytől egészen a diósjenői erdei koncertig. A teljesség igénye nélkül most csak azt a néhányat idézzük – időrendben – amelyekre lehetőségünk nyílt személyesen is ellátogatni.

Gazdafogatok versenye Cserhátsurányban

Július 13-án, szombaton gazda fogathajtó versenyt rendeztek **Cserhátsurányban**. A rendezvény célja, hogy azok a gazdák, akik lovaikat a napi munkában is használják, évente egy alkalommal összemérhessék tudásukat, tapasztalataikat szerezhessenek, és – az érdeklődő közönséggel együtt – jól szórakozzanak. Így igazi lovasünnepé nőtte ki magát az idén negyedik alkalommal megtartott találkozó. Az első versenyt is Cserhátsurányban rendezték. Kezdeményezője, avagy az ötletadó **Karvaly Ferenc** helyi lószerező gazda volt, 2010-ben. Azóta Csesztve és Szügy is volt már befogadója a találkozóknak. A Lovas Szövetséget idén is a szandai **Kiss István**

képviselte. Ő volt a verseny szervezője és levezetője is, aki – mint több kiderült – nemcsak sportszerű, a versenyzőket jól ismerő és segítő, de elfogulatlanul ítélkező bíró volt, hanem a mikrofon mögött remek „sόμεznek” is bizonyult! Cserhátsurány keleti határában, nagyon szép természeti környezetben, délelőtt a **maratoni hajtás** számmal indult a verseny, ahol a gumikerekes, platós fogatoknak több, sok szűk fordulóval nehezített pályaszakaszon kellett végighaladniuk. Ezt délután az **akadályhajtás** (szlalom) követte. Itt a versenyzők lovaikat könnyű terepköcsiba átfogva igyekeztek a kitűzött pályát szegélyező bolyákat érintetlenül hagyni. A két szám ered-

ményeit aztán összesítve értékelték, így alakult ki a végeredmény. A győzelmet **Szigeti Máté** mohorai gazda szerezte meg. A látóvalokat hagyományörző csoportok fellépése gazdagította, a gyerekeket pedig számukra szervezett játékokkal szórakoztatták. Az egésznapos, látványos rendezvényt szabdtéri bál zárta. ...és hogy a szűkös időkben mindez miből? Önkormányzat, vállalkozók, magánszemélyek – akartak valamit – megvalósították!

Kelemen János fogata a bálautvesztőben

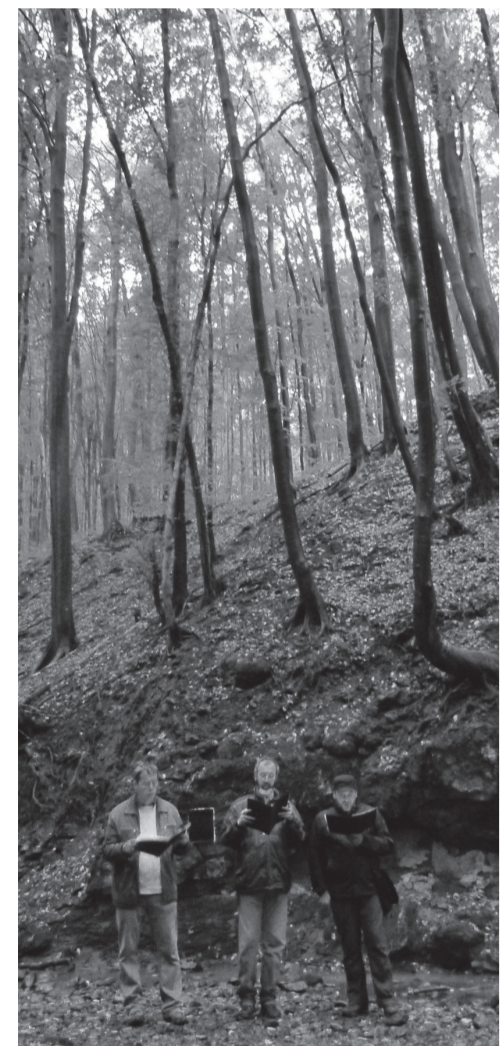
Érdemes még megjegyezni, hogy a lószerező gazdák látványos ünnepe csak kezdete volt a 2013. évi cserhátsurányi „eseményorozatnak”, mert a **hajtóversenynek** helyét adó közegben ezen kívül hagyományos **falunapot**, **szüreti bált** és **rombált** is rendezett még a jól működő helyi közösség.

Veteránautós találkozó – Kétdobonyban

A tavalyi sikeres Veteránautó Találkozó, úgy tűnik, hagyományt teremtett; a romhányi **Csordás László** (Ócsi) a Kétdobonyi Önkormányzattal az idén ismét megszervezte a találkozót. Július 27-én, szombaton több mint 40 tiszteletet parancsoló, csillogó

veteránautó gördült a kétdobonyi közpark árnyakadó fái alá. A szemle után a konvoj fölkerelkedett és kis körutat tett. Az útvonal: Kétdobony – Nógrádkövesd – Nézsza – Alsópetény – Bánk – Romhány volt. Alsópetényben frissítők, Kétdobonyban ebéd várta a résztvevőket. Délután ügyességi verseny zárta a találkozót. Az idén sem volt kevesebb érdeklődő, mint az előző évben, ami nagy szó, mert a kitűzött időpont egybe esett a mogyoródi Forma1-es futamokkal, a Váci Búcsúval és az

Az érkezők italoznak a forrásnál

Koncz András, Benkő Pál és Mizsei Zoltán

gedező patak és forrás hangjaival kiegészülve vált valóban felejthetlenné! ...igaz, a nehezített pályán nem mindenki ért a kezdés kitűzött időpontjáig célba, de a művészek a későn befutók elszántságát a mű legszebb részének ismétlésével honorálták. (A későn érkezők nevében ezúton is köszönet értel)

Fodor Attila

Nyolcadikos fiúosztály 1956-ban

Akiket azonosítani tudtunk: Páris Pál (1), Bagyinszki László (2), Kmetti István (3), Gubó József (4), Gábrriel István (5), Vidó László osztályfőnök (6), Paksi Péter (7), és Golba István (8). Ha valaki még másokat is fölismer, kérjük ossza meg velünk!

KISCSET
Anno

A Moszkvics 407-es...

...és elődje, a Moszkvics 401-es

A híres amerikai Willys Jeep...

...és a szovjet Gaz 69-es parancsnoki terepjáró

Palóc Kalácsfesztivál Szentén

Augusztus 10-én, szombaton Szentén is egész napos programso-rozat várta az odalátogatókat, köztük a kiscseti érklődöket is. A környékbeli falunapok listájára Szenté a Palóc Kalács védjeggyel iratkozott fel, ennek megfelelően a nap legfontosabb esemé-nye a kalács sütők megmérettetése volt, de gulyásleves főzés-ben is összemérhették tudásukat a vállalkozó kedvű benevezők. A színpadon hagyományörző együttesek fellépései, környé-zei programok követték egymást, mindeközben kézműves vá-sár, népi játékszerek bemutatója, kiállítás és játékos sportver-seyek szórakoztatták a résztvevőket. Mint megtudtuk, a sikeres közösségi ünnepet itt is szerény pénzügyi háttérrel, de annál több helyi támogatással, önzetlen munkával valósították meg.

Agárdi Motoros Találkozóval is. A rendezvény a Kétfodonyi Önkormányzat együttműködésé-vel, vállalkozók és magánszemélyek felajánlásá-ból valósulhatott meg.

A szemlén olyan igazi autólegendákkal is talál-kozhattunk, melyek fontos történelmi esemé-nyek tanúi, sőt esetenként aktív szereplői is vol-tak. Ilyen a Moszkvics 401-es, alias Opel Olympia. Ugyanis a szovjet hadsereg háborús jóvátétel fejében leszerelte és hazaszállította a teljes Opel gyárat, majd otthon, 1954-ben az Opel Olympia mintájára kezdték el gyártani a már Moszkvicsra keresztelt 401-est.

A legidősebb résztvevő ez az 1932-ben gyártott halványkék Fiat Barilla volt

Ennek, már saját fejlesztésű utódja volt az 1958-ban megjelent Moszkvics 407-es. Ezek az autók a hatvanas évektől a hazai utcaképnél is jellegzetes szereplői voltak. Hivatali és rend-őrségi autóként, taxiként is szolgáltak. Ha taxi rendeléskor „kiskocsit” kért az utazni vágyó, ez automatikusan a Moszkvicsra vonatkozott. (A „nagykocsi” ugyanígy a Volgát (M21) jelentette. A Willys Jeepet 1941-ben kezdték gyártani az amerikai hadsereg részére. Ezt a típust a hábo-rús filmekből mindenki ismerheti. A Gaz 69-es terepjárót 1953–1971-ig gyártották, de az utol-szó szériák még évtizedekig szolgálatban voltak a szovjet és a „baráti” hadseregek alakulatainál.

A nőgrádi csikós: Petrovics Gábor

Szilvaszombat Kétfodonyban

Hogy Kétfodony gazdag programmal várta a látogatókat – az idén már 11 éves – Szilva-szombaton, az nem volt újdonság. Az viszont figyelemre méltó, hogy bár a többi önkor-mányzathoz hasonlóan, a pénzszüke őket sem kerülte el, a kétfodonyiak mégis olyan falunapot szerveztek, ami a nagysikerű tavalyi rendezvényt is felülmúlta. Az idén még töb-ben látogattak el a Kétfodonyi Szilvaszombatra, és aki ott volt, azt nem érte csalódás. Az egésznapos program legfontosabb esemé-nye, természetesen, a már hagyományos szilvaszombati főző verseny volt, amelyen a győzelmet idén Bánk csapata szerezte meg. A legnépszerűbb pedig minden bizonnyal a gombócevő verseny, amelyre az idén már ne-gyedik alkalommal került sor. A verseny kezdete előtt az előző három év abszol-ut győztesének, a kétfodonyi Varga Imrének ünnepélyes keretek közt átadták a gombócevés „Örökös Bajnoka” címet, illetve az ezt hitelesítő oklevelet. Mivel ő a versenyen már nem indult, így végre megnyílt a tér új tehetségek számá-ra is a sikerhez vezető úton. A többfordulós, embertpróbáló küzdelem győztese ez alkalom-

mal a kétfodonyi Papp László lett, aki minden versenytársát maga mögé, 29 gombócot pedig kíméletlenül magába utasítva tette le a villá-ját! Megjegyzendő, hogy mindössze egyetlen gombóccal maradt el a rekordot 30 darabbal tartó Varga Imre mögött. A megszerzett trófea viszont továbbra is hazai pályán maradt. A késő estig tartó jó hangulatú rendezvény sike-rének alapja a Kétfodonyi Szilvaszombati népi, önzetlen munkája volt. A falu apraja-nagyja már hetekkel korábban megkezdte a készülődést, hogy minden készen álljon a nagy napra. A szű-kös pénzügyi kereteket pedig magánszemélyek és helyi vállalkozások felajánlásai egészítették ki. A tombolát Bánki, Rétsági és Romhányi hoz-zájárulások is segítették, jól példázva, hogy a segítség, a tenniakarás jó ügy érdekében nem állhat meg az igazgatási határoknál. Ahogy a siker híre sem, hiszen az idei, 11. Szilvaszombatról a MTV 1-es Híradója főtémorisoridőben számolt be.

Koczurné Halász Judit polgármester, a képviselő-testület és a maga nevében, ezúton is köszönetet mond mindazoknak, akik segítettek a rendezvény sikerét!

Fodor Attila

A gombócevő verseny résztvevői a start előtt

A döntőbe jutott versenyzők élvezettel eszegetik a tányérjukban kacérkodó gombócokat. Jobbszélén az idei győztes, a kétfodonyi Papp László.

A fészkek melege

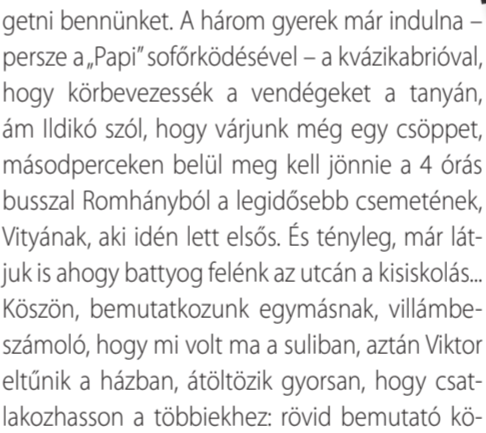
Gyurica Gábor és Ildikó: – Itt a gyerekekbe ivódik a természet szeretete...

A hétköznapiak hősei közöttünk élnek, csak többnyire nem vesszük őket észre: ettől hétköznapiak, de attól még hősök maradnak. Gyurica Gábor és felesége, Ildikó közjük tartoznak. Nyolc éve Kiscsetiek. Betelepültek.

Nekem először valahogy a Vidámpark ugrik be, amikor megpillantom a kétfős „stábunk” fogadá-sára felsorakozott gyereksereget az utánfutóval szerelt, kabrióra tuningolt Trabiban, s a háttérrel: a kerítés nélküli kertben nyulak cikáznak szabadon - akiknél talán csak a rájuk ügyet sem vető cicák szabadabbak -, de nem tűnik rabnak az udvaron egy karámban jámboran kérődző két kedves nagyobacska borjú sem. (Csak később fogom megérteni, szimbolikus jelentősége van annak, hogy a nappal a mezőn futkosó házi nyulacskák éjszakára maguktól hazatérnek.)

A varázsdomb

A házigazdákkal – Gáborral és Ildikóval – gyorsan túlesünk a hivatalos bemutatkozás forma-ságán, és a gyerekeket sem kell nögatni, hogy kezét rázzanak velünk, elhadarják nevüket és egymás szavába vágva, egymással versengve hajtják végre a szerepcserét, ők kezdenek kérdez-

Viktor és a nyúl

Gábor az esztergagépnél

Dávid és a gravitáció

Alexandra almával

getni bennünket. A három gyerek már indulna – persze a „Papi” sofőrködésével – a kvázikabrióval, hogy körbevezessék a vendégeket a tanya-n, ám Ildikó szól, hogy várjunk még egy csöppet, másodperceken belül meg kell jönnie a 4 órás busszal Romhányból a legidősebb csemetének, Vityának, aki idén lett elsős. És tényleg, már lát-juk is ahogy battyog felénk az utcán a kiskisakos... Köszön, bemutatkozunk egymásnak, villámbe-számoló, hogy mi volt ma a suliban, aztán Viktor eltűnik a házban, átöltözik gyorsan, hogy csat-lakozhasson a többiekhez: rövid bemutató kö-vetkezik – a faluszéli házat körbefonja a rétet, amit aztán erdő szegélyez – a táj lenyűgöz; de hát persze: ez Kiscset! A csöppsegyek – Dudi (Gábor, 3), Jojó (Alexandra, 6), Dió (Dávid, 5) és Vitya (Vik-tor 7) kunsztokat is mutatnak: nagy robajjal és önefelelden sikoltozva száguldanak alá bringával és háromkerekűekkel a dombról. Gábor instruk-ciókat ad, és a legkisebb fiút is ösztökéli.

"A darázs pedig harap!"

Közben Ildikó engem bevezet a nevelőszülő-k számkunka ismeretlen világának rejtelmeibe. Gyuricacék ugyanis hivatásos nevelőszülők. A négy gyerek mondhatni, az államtól kapták kölcsön, s addig maradnak náluk, amíg az illeté-kes gyámhivatal úgy nem dönt, hogy visszake-rülhetnek a vér szerinti szülőkhöz, illetve, hogy örökbe adják őket. Ildikó egy dolgozatot is elol-vastat velem, amely – egy náluk nevelkedett és már sikeresen örökbe adott gyerek szívbemar-koló esetét bemutatva – érteti meg velem a ne-velőszülői tevékenység lényegét.

Erdő mellett...

Betérünk a házba: új, világos, korszerű, beépített tetőtérű épület, amit egy felújított és korszerűsít-tett régi palóc parasztház mögé (fölé) húzott fel Gábor, aki eredeti foglalkozására nézve kőmű-ves, valójában azonban igazi ezermester, poli-hisztor és feltaláló. Nyolc éve költöztek Obudá-ról Kiscsetre, új életet kezdni a természetben. Gábor, aki bányászcsalád sarja, Esztergom szü-lötté, több vállalkozással a háta mögött Kisc-ecseten most néhány szabadalmaztatott talá-lmánya fejlesztésén tőri a fejét, azonban pedig a gazdasággal és a gyerekekkel foglalkozik, és

örül, hogy végre részben valóra vált gyerekkori álma: erdőmérnök szeretett volna lenni, és most legalább erdőközben élhet.

Madarak és repülők

Szinte a nap minden percére jut dolga Ildikónak is, aki óvodai képzétségű, de a rendszerváltás után sok minden másba is beletanult, például a könyvelésbe, aminek ma is nagy hasznát látja. A nevelőszülői munka sok adminisztrációt igényel. Rendszeresen beszámolókat küld a gyermekek-kezeléséről, fejlődéséről, mindezt nem panaszként mondja el, büszkén mutatja a fotóalbumokat, amelyek a velük élő és a már kiröppent csöppse-gyek felcseperedésének mérföldköveit írják. A tágas, kényelmes konyhában ülünk, kézműs után a gyerekek is az asztal köré telepedtek. Egy kis noszolás következik: a nebulók másodpercek alatt eltűntetnek két tábla csokit, igaz, a vendé-geket is megkínálják. Papi mesél, Mami tesz-vesz, időnként ő is leül, kiegészíti valamilyen adalékkal férje mondanakját, a gyerekek, bár elevenek, fel-tűnően jól viselik, hogy kis időre nem ők vannak a középpontban, még, ha persze főleg róluk is szól a mese. A két legkisebb, Dudi és Dió egy